

Oceaanzeiler **Grant Dalton:**

‘We houden ons in, want met deze boot over de kop slaan is catastrofaal’

Grant Dalton heeft een ijzeren reputatie als mijlenmaker op de wereldzeeën. Hij startte zijn carrière aan boord van de Nederlandse Flyer II in de Whitbread en zeilde die race vervolgens nog vier keer. Met zijn deelname aan The Race slaat Dalton een nieuwe weg in: voor het eerst stuurt hij een catamaran over de oceaan.

ELF BEZIT Grant Dalton ook een boot. Een hele snelle speedboot. Want: 'Wie gaat er nu voor zijn lol zeilen? Ik moet er niet aan denken!' Dalton,

een van de onbetwiste toppers van het zeezeilen, ziet de Whitbread, de Fastnet en de Sydney Hobart Race voornamelijk als werk. Erg leuk werk weliswaar, en hij doet het met plezier, maar weken of maanden afzien in Spartaans aandoende, overvolle kajuiten, wisselt hij wel graag af met de luxe van thuis. Barre omstandigheden trotseert hij alleen wanneer hij ervoor betaald krijgt; in zijn privé-leven blijkt hij een echte playboy die rijdt in dure sportauto's en die een paar zeldzame motoren in zijn garage heeft staan. Het afzien en de luxe, het is een schijnbare paradox, waar de 43-jarige Dalts moeiteloos mee omgaat. En het lijkt ook de enige, want een man van tegenstellingen is hij niet. *What you see is what you get*. Hij weet wát hij wil, hóe hij het wil en hij zorgt ervoor dat hij het krijgt zoals hij het wil.

Twintig jaar geleden besloot Grant zeezeiler te worden en de Whitbread Race te zeilen. Inmiddels heeft hij er al vijf achter de rug. Twee ervan won hij, als bemanningslid en als schipper en bij de laatste kwam hij tot zijn chagrijn als tweede binnen na Paul Cayards *EF Language*. 'Bij de volgende Volvo Ocean Race (de nieuwe naam van de Whitbread) ben ik er weer bij, als ik al zou stoppen dan alleen als winnaar en niet als nummer twee!' Als jong broekie van 23, werd Grant Dalton

herinneren dat we na een Kanaaloversteek allemaal op het dek geroepen werden en hij zomaar even zes man ontsloeg. 'Jij, jij en jij zijn niet goed genoeg. Dus jullie vliegen eruit.' Keihard. Ik wist niet wat me overkwam. Ik kon zomaar de volgende zijn die eruit lag! Maar ik heb enorm veel van Connie geleerd. Discipline, professionaliteit, vertrouwen en loyaliteit. Vooral dat laatste.'

Zeilen leerde Dalton, die getrouwd is en twee jonge kinderen heeft, in zijn geboorteland Nieuw-Zeeland. Al vroeg was hij niet van het water af te slaan. 'In ons land is niet zo gek veel te doen, behalve zeilen, dus jong en oud stapt elk weekend in een boot om te gaan varen.'

Dat hij met zeilen zijn brood zou gaan verdienen zat er toen nog niet in. Dalton ging na school accountancy en rechten studeren aan de universiteit. Geen van beide vakken associeer je doorgaans met een avontuurlijk leven. Dalton bewijst echter ook hier dat deze uitersten prima met elkaar zijn te combineren. Sterker nog, volgens hem is het juist een perfecte achtergrond voor een professionele zeezeiler. 'Connie introduceerde zakelijke principes in de zeilsport. Hij hamerde er op dat ik aan boord moest toepassen wat ik op de universiteit had geleerd. Ik kan elke zeezeiler deze basis aanbevelen. Zelf heb ik er dagelijks voordeel van. Aan boord bijvoorbeeld, dan is er ook sprake van een 'directeur' en een hiërarchie, maar vooral ook op de kant. De meeste tijd ben ik bezig met het voorbereiden van projecten. Het zeilen zelf is maar een deel van wat ik doe. Bij die voorbereiding is een achtergrond als de mijne heel handig.'

'Tijdens mijn eerste Whitbread was ik een jonge hond. Volslagen gestoord. Ik zag het leven als een groot feest'

vers uit de collegebanken door Connie van Rietschoten aan boord gehaald van diens Maxi Flyer II. 'Dat was het moment dat ik definitief koos voor het zeezeilen. Connie heeft wat dat betreft wel wat teweeggebracht! Hij woont trouwens in Portugal en ik heb hem kort geleden opgezocht toen we er trainden.' De Flyer II won de Whitbread en voor Dalton was het zijn eerste grote overwinning, één die naar meer smaakte. 'In die tijd was ik volslagen gestoord. Een jonge hond die het leven als een groot feest zag. Maar wat is die Connie keihard zeg! Ik stond naast hem toen hij zijn hartaanval kreeg. En ik kan me nog goed

OP DE LAATSTE DAG van 2000 gaat The Race van start, een 'no rules, no limits, non stop'-race om de wereld. Dalton hoopt met de 33,5 meter lange catamaran *Club Med* hoge ogen te gooien in deze ultieme zeilwedstrijd aan het eind van het millennium. 'In deze race komt alles wat ik de afgelopen twintig jaar heb gedaan samen. Het is een logische stap voor mij. Vanaf het moment dat Bruno Peyron met het idee van The Race kwam, zo'n zes jaar geleden, heb ik gezegd dat ik mee zou doen.' Na jarenlang vruchteloos lobbyen voor sponsoring, werd deelname aan The Race hem praktisch in de schoot geworpen. Dalton: 'Ik

GRANT DALTON

Geboren: 1957

Nationaliteit: Nieuw-Zeelands

Getrouwd met Nicki, twee kinderen: Eloise (8) en Mackenzie (4)

1981-81: Whitbread Race aan boord van de Maxi Flyer II met Connie van Rietschoten

1983: Southern Cross, Australië, ook de Sydney-Hobart Race

1985: Ocean Racing Wereldkampioenschap, Admiral's Cup

1985-86: Whitbread, wachtleader op de Lyon New Zealand, onder schipper Peter Blake

1987: America's Cup in Fremantle

1989-90: Whitbread, schipper en projectleader op de maxi Fischer & Paykel

1991: Winnaar Fastnetrace, schipper op de Passage to Venice (1e op handicap)

1993-94: Winnaar van de Whitbread als schipper op Maxi New Zealand Endeavour

1997-98: Tweede in Whitbread, winnaar van de laatste etappe La Rochelle Southampton als schipper op de W60 Merit Cup

was al zes jaar zonder succes sponsors aan het zoeken, totdat ik op een dag werd gebeld door iemand van Club Med die zei: 'We zijn een boot aan het bouwen voor The Race en we zoeken nog een schipper. Wil jij dat doen?' Ik geloofde mijn oren niet. Dit kon niet waar zijn! Iemand haalde een grap met me uit. Toen ze me vroegen was de catamaran al gebouwd. Ik heb naderhand wel een paar wijzigingen laten aanbrengen, maar dat was het dan wel. Normaal gesproken zet ik zo'n heel project zelf op, begin ik met niets. Nu stapte ik in een gespreid bedje, al heb ik wel de volledige controle over het project.' Na deelname aan ettelijke Whitbreads, Fastnets en andere oceaandwedstrijden, deelnames die Dalton meestal zelf initieerde en organiseerde, is het wel eens lekker om pas laat in een project te stappen, vindt Dalton. Half mei is de Club Med te water gelaten en sindsdien is er intensief gevaren. In deze korte tijd heeft hij al veel met de boot meegemaakt. Nauwelijks in het water werd het 24-uurs snelheidsrecord gebroken: Dalton en de zijner legden in een etmaal 625,7 mijl af. Ze braken tegelijkertijd het record voor een Atlantische oversteek. Over de 4400 nautische mijlen tussen Cadiz in Spanje en San Salvador deed Club Med 10 dagen, 14 uur, 54 minuten en 43 seconden, waarmee het oude record met bijna twee dagen werd verbeterd. Tussen de

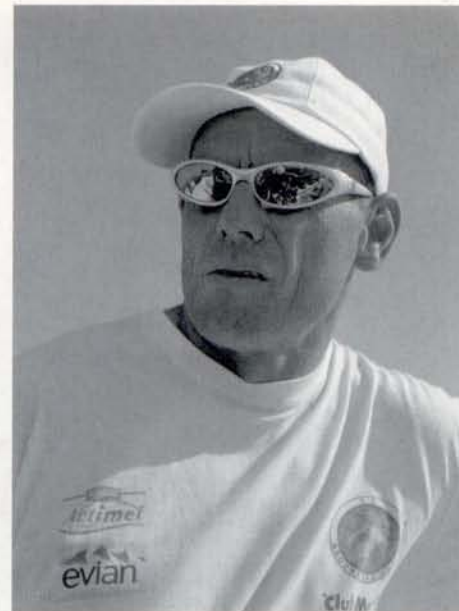
bedrijven door voer Dalton ook met zijn cat Het Kanaal op, maar wel tegen de richting in van de verkeersbaan waarin hij zich bevond. In de drukbevaren diepwaterroute moesten verschillende ferry's en tankers voor hem uitwijken. Voor zijn illegale actie kreeg Dalton een fikse boete van zo'n f 40.000,-.

OVER HET ALGEMEEN bereidt Dalton zijn races op de oceanen beter voor. 'Ik doe geen stomme dingen. Ik let op details, wil dat alles op mijn boot in orde is. Een boot zal pas succesvol kunnen zijn als alle details in orde zijn. Als overal aan gedacht is. Ik geloof dat je het lot in eigen handen hebt. Ik leid een bedrijf. Ik bepaal hoe we de dingen doen, wat we willen bereiken en daarbij zoek ik de juiste mensen om dat te doen.' Club Med wilde een internationale bemanning, dus niet 13 kiwi's aan boord. 'Maar het was een wens, niet een harde eis. Ik ga af op mijn eigen kennis en zocht de mensen waarvan ik weet dat ze de besten in hun vak zijn. Uiteindelijk is het inderdaad een internationale crew geworden, met Nieuw-Zeelanders, Fransen, Engelsen, een Spanjaard, een Italiaan en een Oostenrijker. Voor mij was eigenlijk het enige selectie criterium een enorme wil om te winnen en daar hard voor te willen werken. Dat was belangrijker dan multihull ervaring, hoewel we genoeg mensen aan boord hebben met die ervaring.'

De ervaring van vooral de Franse bemanningsleden was nodig om Grant in de eerste dagen wegwijs te maken in het varen met een cat. Op de eerste tochten had Dalton nog de onbedwingbare neiging om af te vallen in windvlagen - het gebruikelijke recept aan boord van een monohull, maar de beste manier om een catamaran over de kop te laten slaan. Ook stuurde hij de catamaran aanvankelijk in de wind als hij een fok wilde wisselen, waarna vervolgens de bemanning bijna gekatapulteerd werd door de hevige klappen van de beide boegen. Tweede man aan boord is dan ook een ervaren Fransman, Frankie Proffit. 'Hij heeft veel met catamarans gezeild. Wij tweeën samen met de rest van de bemanning hebben enorm veel ervaring met beide soorten schepen: monohulls en multihulls. Dat vond ik belangrijk, omdat ik de twee wedstrijdculturen van het zeezeilen bijeen wilde brengen. Die van zeelui die gewend zijn met grote boten op grote golven te zeilen en die van catamaranzeilers, die het beste uit hun boot kunnen halen zonder de veiligheid uit het oog te verliezen.'

'The Race is goedbeschouwd hetzelfde als de

Dalton en zijn bemanning worden door de sponsor in de watten gelegd. Die begrijpt dat een luxe leven ván boord de ontberingen áan boord draaglijker maakt

Whitbread, dit is alleen leuker. Het gaat veel harder en het is makkelijker: de boot ligt namelijk recht, wat veel comfortabeler is.' Ah, eindelijk een comfortabele circumnavigatie, de luxe van thuis op de boot? Niet echt. De omstandigheden blijven Spartaans, juist de catamarans vergen het uiterste aan concentratie en inzet van de bemanning. 'Bij de Volvo Race push je de boot honderd procent, je gaat plankgas en dat houdt je vast. Het ergste wat kan gebeuren is omslaan. Met deze catamaran kunnen we over de kop slaan en dat is catastrofaal. Maar juist omdat we met deze boot zo ontzettend hard kunnen gaan, is het veiliger. We gaan namelijk niet tot het uiterste, we houden ons in. Het heeft geen zin om snoeihard te gaan en dan iets te breken, want dan lig je eruit.'

DE LEVENSLUSTIGE, sterk aanwezige en directe Dalton is niet iemand die koste wat het kost een goede sfeer wil creëren. Bevalt hem

iets niet, dan zegt hij het zonder omwegen. Samen zingen voor een jofel groepsgevoel is niet aan hem besteed. Het is door zijn vermogen om de juiste mensen op de juiste plaats te krijgen, dat de bemanning van de Club Med een saamhorig geheel is. 'Er is meer harmonie binnen deze bemanning dan ik ooit heb meegemaakt. Ik weet niet precies waar dat aan ligt, misschien zijn het juist de verschillende culturen, of omdat er nog niet zoveel druk is als met de Whitbread, of misschien omdat het gewoon allemaal aardige mensen zijn. Ze doen ook gewoon hun werk aan boord, net als ik.'

Alleen: 'Slordigheden accepteer ik niet. Net als Connie. Hij is echt een van de groten uit deze wereld. Niet zo'n erg goede zeiler overigens, en dat zal hij zelf beamen, maar wel een erg goede leider!' Dalton is volgens anderen in zijn voetsporen getreden. Het was de reden voor Club Med om hem te vragen de leiding van het project op zich te nemen.

Bemanningslid Nicolas Pichelin prijst zichzelf gelukkig met een baas als Dalton. 'Hij neemt de tijd om elk detail te bekijken en hij is altijd beschikbaar voor vragen of advies.' Aan boord bij Dalton is er tot op zekere hoogte democratie. Maar uiteindelijk moet iemand de beslissingen nemen. 'Het heeft geen zin om een Amerikaanse soap te gaan spelen, waar maar gepraat en gepraat wordt. Ik luister natuurlijk wel naar anderen, ik weet echt niet alles. Iedereen aan boord heeft zijn eigen specialiteit, het zou dom zijn dat te negeren.' Dalton is en blijft daarnaast een zakenman en hij hecht groot belang aan goede relaties. 'Door de sponsors kunnen we zeilen, het is niet andersom: eerst een boot en dan een sponsor. Nee, alles begint met een sponsor.' Hij doet zijn best om die relatie goed te houden, maar andersom legt sponsor Club Med de schipper en zijn bemanning ook in de watten, goed begrijpend dat luxe ván boord, ontberingen áan boord draaglijker maakt. De Dalton-paradox, zogezegd. 'Club Med is een fantastische sponsor. Alles is perfect geregeld. Zoals in Portugal, we sliepen in Da Balaia, in goede hotelkamers met fantastisch eten.' Ook Portofino, waar Dalton begin december de Club Med-catamaran voor anker legde, kon zijn goedkeuring wegdragen. 'De Italiaanse jetset brengt hier de zomer door en het is een schattig dorpje dat nu alleen nog kleiner lijkt met zo'n enorme catamaran in de haven! We worden echt verwend, ik leid een leven van eten, bar, eten, bar en dan naar bed!' Het leven van een zeiler gaat vaak over rozen. —

THE RACE

The Race gaat op 31 december 2000 om 14.00 uur in Barcelona van start en stelt geen eisen aan de deelnemende schepen, behalve dat ze zeewaardig moeten zijn. Het heeft geleid tot extreme ontwerpen met Team Philips - een catamaran met twee masten - als uitschieter. Over zijn concurrenten houdt Dalton zich op de vlakke, behalve over Team Philips, die deze zomer doormidden brak. 'That boat is a joke,' meent hij. Tijdens The Race moeten er drie kapen aan bakboord gerond worden (Kaap de Goede Hoop, Kaap Leeuwin en Kaap Hoorn) en moeten de schepen door Cook Strait bij Nieuw Zeeland. De deelnemers zullen waarschijnlijk een zo zuidelijk mogelijk (want de kortste) koers aanhouden, via de Roaring Forties en Screaming Fifties.